

ANKOM

2014 -06- 04

Enligt sändlista

Dnr 1.5.3.-348/2014
Huskede-Årsta-Vantörs Stadsförförvaltning**Remiss av förslag till naturreservat för
Årstaskogen – Årsta holmar**

Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden har beslutat att skicka ut bifogade förslag till naturreservat för Årstaskogen – Årsta holmar på remiss. Förslaget finns att hämta på www.stockholm.se/arstaskogen eller mot avgift på Stadsbyggnadsexpeditionen, Fleminggatan 4, tel. 08-508 26 990. Förslaget finns utställt i biblioteket vid Årsta Torg 5 och i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, under samrådtiden 4 juni-29 augusti 2014.

Eventuella synpunkter på planförslaget lämnas skriftligen och ska senast den 29 augusti ha inkommit till

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Alternativt via e-post: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
Ange ärendets diarienummer i ert yttrande: 2011-20835

Frågor besvaras av
Patrik Dahlin, exploateringskontoret, patrik.dahlin@stockholm.se,
08-508 26 489
Amina Grill, exploateringskontoret, amina.grill@stockholm.se,
08-508 26 551

Stadsbyggnadskontoret
Planavdelningen

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-508 26 799
Växel 08-508 26 000
Fax 08-508 27 223
ulrika.agero@stockholm.se
stockholm.se

Sändlista

Lantmäterimyndigheten i Stockholms kommun
Hyresgästföreningen, Region Stockholm
Fastighetskontoret
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning
Södermalms stadsdelsförvaltning
Trafikkontoret
Stockholms Stadsmuseum
Stockholm Vatten AB
Fortum Distribution AB
AB Fortum Värme
Stockholm Gas AB
Storstockholms Brandförsvär
Rådet för funktionshindersfrågor vid stadsbyggnadsnämnden och
exploateringsnämnden
Trafikverket
Sjöfartsverket
Fiskeriverket
Trafikförvaltningen
SLL Tillväxt- miljö och regionplanering
Idrottsförvaltningen
Kulturförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
Skönhetsrådet
Stokab
Skanova
Naturskyddsföreningen Stockholms län
Naturskyddsföreningen i Stockholm
Söderorts naturskyddsförening
Svenska turistföreningen, Stockholm
Friluftsförbundet, Stockholm
Föreningen Storstockholms koloniträdgårdar
Stockholms orienteringsförbund
Samfundet S:t Erik
Södermalmsparkernas Vänner
Årsta scoutkår
Stockholms ornitologiska förening

Stadsbyggnadskontoret
Planavdelningen

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-508 26 799
Växel 08-508 26 000
Fax 08-508 27 223
ulrika.egero@stockholm.se
stockholm.se

För kännedom:

Stadsbyggnadsroteln, Stadshuset
Namnberedningen
Stadsmättningsavdelningen, Geodata Produktion
(stompunkter.sbk@stockholm.se)

Stadsmätningsavdelningen, Geodata Produktion
(baskarta.sbk@stockholm.se)
Stadsmätningsavdelningen, SBK SM Plangrupp
(sm.plangrupp.sbk@stockholm.se)
Stadsbyggnadsexpeditionen
Bygglovsavdelningen
Receptionen i Tekniska Nämndhuset

Stadsbyggnadskontoret
Planavdelningen

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-508 26 799
Växel 08-508 26 000
Fax 08-508 27 223
ulrika.egero@stockholm.se
stockholm.se

Stockholms
stad

Inbjudan Möte om Årstaskogen – Årsta holmar

Välkommen till samrådsmöte om stadens planer på att bilda ett naturreservat av delar av Årstaskogen och Årsta holmar. Frågan om bro till Årsta holmar ingår inte i detta samråd.

Ansvariga
Exploateringskontoret,
Stadsbyggnadskontoret
och Miljöförvaltningen i
samarbete med Enskede-
Årsta-Vantörs och
Södermalms stadsdels-
förvaltningar.

När?

Onsdag 11 juni kl 18.00-20.00

Var?

Tekniska Nämndhuset,
Fleminggatan 4, Hörsalen

Förslaget finns utställt i Tekniska Nämndhuset
och i biblioteket vid Årsta Torg 5 under samråds-
tiden 4 juni - 29 augusti 2014.

Synpunkter inlämnas skriftligen via brev eller
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se.

Naturfoto: Dan Andersson

Handlingar kan hämtas på
www.stockholm.se/arstaskogen eller mot avgift
på Stadsbyggnadsexpeditionen tel. 08-508 269 90

Ingen föransmälan behövs

Tid Torsdagen den 22 maj 2014, kl. 16.00 – 17.20
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Torsdagen den 22 maj 2014
Anslaget Måndagen den 26 maj 2014

Andrea Femrell §§ 1-31, 33-75   Maria Hannäs §§ 1-11, 14-16, 18-19, 21-47,
49-63, 65-75

Per Hagwall § 32   Joel Malmqvist §§ 12, 13, 17, 20, 48, 64

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Andrea Femrell (M) ordförande §§ 1-31, 33-75

Per Hagwall (M)

Johan Brege (M)

Björn Ljung (FP) §§ 1-8, 10-11, 13-19, 21-75

Erik Slottnér (KD)

Tara Twana (S) §§ 3-75

Joel Malmqvist (S) §§ 1-17, 19-41, 43-75

Daniel Holldén (MP)

Maria Hannäs (V) §§ 1-11, 14-16, 18-19, 21-47, 49-63, 65-75

Tjänstgörande ersättare:

Tobias Sjö (M) för Regina Kevluis (M)

Gunni Ekdahl (S) för Maria Östberg Svanelind (S)

Maria Elgstrand (M) § 32 för Andrea Femrell (M)

Tom Lilljeqvist (M) för Christer Mellstrand (C)

Sahar Almashta (FP) §§ 9, 12, 20 för Björn Ljung (FP)

Björn Sund (S) §§ 1-2 för Tara Twana (S)

Björn Sund (S) §§ 18, 42 för Joel Malmqvist (S)

Tobias Olsson (MP) §§ 1-13, 15-61, 63-75 för Elina Åberg (MP)

Åsa Öckerman (MP) § 14, 62 för Elina Åberg (MP)

Sebastian Wiklund (V) §§ 12, 13, 17, 20, 48, 64 för Maria Hannäs (V)

Ersättare:

Maria Elgstrand (M) §§ 1-31, 33-75

Arne Genschou (M)

Sahar Almashta (FP) §§ 1-8, 10-11, 13-19, 21-75

Björn Sund (S) §§ 3-18, 19-41, 43-75

Åsa Öckerman (MP) §§ 1-13, 15-61, 63-75

Sebastian Wiklund (V) §§ 1-11, 14-16, 18-19, 21-47, 49-63, 65-75

Tjänstemän:

Stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, nämndsekreterarna Lena Mittal och Maria Sfigle, borgarrådssekreterarna Nils Löwenspets, Daniel Carlsson Mård och Lina Glans, stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 30

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till naturreservat. Beslut om remiss, Dnr 2011-20835-55

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att för sin del uppdra åt stadsbyggnadskontoret att skicka förslag till bildande av naturreservat för Årsta Skog och Årsta holmar enligt bilaga till tjänsteutlåtandet på remiss.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande godkänt den 12 maj 2014. Bil § 30

Utlåtandet avser Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till naturreservat. Beslut om remiss.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Andrea Femrell m.fl. (M), Björn Ljung (FP), Erik Slottnér (KD) och Tara Twana m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Daniel Helldén m.fl. (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att i remissen utvidga det föreslagna naturreservatsområdet österut.

Att i remissen den föreslagna bron till Årsta holmar utgår.

Det är mycket välkommet att Årstaskogen och Årsta holmar äntligen inrättas som naturreservat. Det ger nuvarande och framtida stockholmare fortsatt tillgång till en värdefull rekreativmiljö på en i staden central plats, och med stärkt skydd genom Miljöbalken och bättre möjligheter i och med skötselplan. Stockholm kallas ibland Staden på vattnet, och Årstaskogen med sin fina strandlinje är ett verkligt kvalitativt inslag i vår stad.

För att behålla det visuella intrycket obrutet ser vi det som självklart att naturreservatet måste omfatta hela bredden från bro till bro, från Årstabron till Johanneshovs-/Skanstulls-/Skansbron. Detta möjliggör också en sammankoppling av promenadvägar och ekologiska samband fortsatt österut. Många människor rör sig idag från Årstaskogen och bort mot Hammarbybacken och Nackareservatet. Det är viktigt att behålla denna rekreativmöjlighet till långpromenader. I förvaltningens förslag till gräns av reservatet skärs ett av Stockholms äldsta koloniområden av på mitten. Det är en mycket olycklig idé eftersom det idag är tillgängligt för allmänhetens promenader och mycket uppskattat.

Vad gäller skötselplan etc så vill vi att möjligheterna att göra riktade, kraftfulla, restaureringsinsatser just under broarna och gärna även på andra sidan broarna undersöks. Dessa restaureringsinsatser kan skapa en artrik miljö där det idag är rätt torftiga miljöer, t.o.m. enbart grus, och öka kvaliteten. Även kopplingen mot området mellan Hammarbybacken och Hammarby Allé behöver studeras vidare för att göra en vacker, naturlig och tillgänglig fortsättning efter naturreservatets östra gräns.

Vi anser att grillning i ett naturreservat endast kan accepteras på ett fåtal, särskilt iordninggjorda platser.

Årsta holmar är en mycket känslig naturmiljö, speciellt vissa årstider. För att behålla naturkvaliteterna kan endast guidade turer i begränsad omfattning tillåtas. Angöringen kan då göras med båt.

Det är olyckligt att inte Alliansen nu tillsammans med övriga tre naturreservatsbildningar tar med Rågsveds Friområde/Kräppladalen. Detta är redan undersökt och av Länsstyrelsen befunnits lämpligt för fortsatt naturreservatsbildning. De senaste åren har Skogsstyrelsens inventering bevisat tidigare delvis okända mycket höga

naturvärden. Området har också sociotopiskt mycket höga värden, bl a genom sin tillgänglighet, möjlighet till mångfaldiga naturupplevelser, som en mötesplats över gränser och används av alla generationer.

- 3) Maria Hannäs (V) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:

Att nämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut.

Att utöka gränsdragningarna så att både östra och västra delen av skogen blir reservat.

Det är glädjande att det nu inrättas naturreservat. Men det finns ingen poäng med att ta bort en del av den ursprungliga planen för naturreservatet som sträcker sig fram till Skanskvarn och Johanneshovsbron. En utökad sträckning ger en helhet för den som vill motionera eller vistas i miljön om reservatet sträcker sig ända från Årstabron. Det är också sannolikt att människor kommer att starta sin vandring från någon av broarna. Dessutom säkras spridningsvägar österut mot det betydligt större Hammarbyskogen och mot Nackareservatets naturreservat. Detta skulle givetvis inlemma båda koloniområdena, även det som benämnd Stugan. Det ger större möjligheter till biologisk mångfald.

Vänsterpartiet vill dessutom göra naturreservat av Rågsveds friområde som kanske har högst värden i hela Stockholm samt Solbergaskogen. Dessa är områden, till skillnad från alla de områden som nu utvecklats, som ligger nära flerfamiljshus och hyresrätter.

Beslutsgång

Ordföranden Andrea Femrell (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Andrea Femrell m.fl. (M), Björn Ljung (FP), Erik Slottner (KD) och Tara Twana m.fl. (S).

Reservation

Daniel Helldén m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Maria Hannäs (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Tara Twana m.fl. (S) enligt följande:

När Stockholm växer ökar behovet av stadsnära naturområden för biologisk mångfald såväl som rekreation. Vi har länge drivit frågan om inrättandet av de nu föreslagna naturreservaten och välkomnar därför att dessa nu slutligen kommer upp för beslut. Vi kan bara beklaga att reservatbildningarna inte har kommit upp tidigare, trots den moderatledda alliansens långvariga löften.

Det är olyckligt att majoriteten har valt att inte gå vidare med reservatbildningen av Rågsveds friområde. Stora delar av området utgörs av naturmark som bedöms som värdefull ur flera olika aspekter. De värden som finns i dessa grönområden har sådan kvalitet att de bör bevaras och stärkas.

Socialdemokraterna har länge drivit frågan om naturreservatsbildning Årtaskogen och Årsta holmar. Området innehåller viktig, unik och skyddsvärd mark som på detta sätt kan fortsätta att vara tillgänglig för medborgarna och samtidigt vara ett skydd för växt- och djurliv i området. Vi ställer oss däremot kritiska till beslutet om att uppföra en bro till Årsta holmar. Det är tveksamt om stadens pengar gör bäst nytta genom en bro till Årsta holmar. Nyttan med bron är oklar, och det lokala motståndet är stort. Det är i grunden positivt att tillgängliggöra grönområden, men stadens pengar hade i det här fallet gjort bättre nytta ifall de använts till att exempelvis förbättra befintliga grön- och parkområden på Söder.

Stockholms
stad

Exploateringskontoret
Miljöförvaltningen
Stadsbyggnadskontoret

Gemensamt länsteullåtande
Dnr E2014-00936
Dnr 2014-5891
Dnr 2011-20835

Sida 1 (10)

Kontaktpersoner
Exploateringskontoret
Patrik Dahlin
Avdelningen för Projektutveckling
Telefon: 08-508 264 89
patrik.dahlin@stockholm.se

Miljöförvaltningen
Nelle Bygren
Plan och Miljö
Telefon: 08 508 28 866
nelle.bygren@stockholm.se

Stadsbyggnadskontoret
Lisa Klingwall
Planavdelningen
Telefon: 08-508 271 14
lisa.klingwall@stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden
2014 05 22
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2014 05 20
Stadsbyggnadsnämnden
2014-05-22

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till naturreservat. Beslut om remiss.

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden beslutar var och en för egen del att uppdraga åt exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret att skicka förslag till bildande av naturreservat för Årsta Skog och Årsta holmar enligt bilaga på remiss. Beslutet justeras omedelbart.

Kristin Schultz Gunnar Söderholm Anette Scheibe Lorentzi

Exploateringskontoret
Avdelningen för Projektutveckling

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 89
Växel 08-508 276 00
Fax 08-508 262 62
patrik.dahlin@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se/exploateringskontoret

Sammanfattning

Årsta Skog föreslås bli naturreservat för att skydda och för friluftsliv och rekreation utveckla ett stadsnära naturområde med skogskänsla, vattenkontakt och sammanbindande funktion mellan stadsdelar. Syftet är även att skydda och stärka områdets funktion för den biologiska mångfalden samt skydda och framhäva kulturhistoriska spår i landskapet.

Årsta holmar föreslås skyddas som naturreservat för att skydda och bevara för Stockholm unika stadsnära skärgårdsöar med ett rikt natur- och kulturlandskap, skydda och för biologisk mångfald stärka värdefulla biologiska värden, värna en skyddad livsmiljö för störningskänsliga växt- och djurarter samt skydda och bevara upplevelsekviteter knutna till en unik natur- och kulturmiljö. Syftet är även att stärka möjligheten att besöka öarna.

Avgränsningen av naturreservatet har gjorts med utgångspunkt i områdets befintliga och potentiella värden avseende rekreation, natur och kultur, samt dess betydelse som en del i Stockholms grönstruktur. Avvägning mot andra intressen har gjorts vid avgränsningen. Det gäller främst den i Årstaviken befintliga farleden av riksintresse och framtida behov av ändrad markanvändning i de områden som gränsar till befintlig bebyggelse i Årsta och Gullmarsplan.

Förslaget som tagits fram av exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret är i enlighet med "Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm" samt Stockholms miljöprogram 2012-2015.

Nämnderna föreslås skicka ut förslaget till naturreservat för Årsta Skog och Årsta holmar på remiss. Reservatets namn föreslås bli Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat.

Utlåtande

Bakgrund

Stockholm växer kraftigt fram till år 2030. Då stadens befolkning växer ökar behovet av tätortsnära natur för bevarad biologisk mångfald och rekreation. Årsta Skog och Årsta holmar är ett stadsnära naturområde med upplevelsevärden i form av skogskänsla och vattenkontakt. Området utgör en viktig del i Stockholms grönstruktur och är en del av ett viktigt ekologiskt kärn-

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till
naturreservat. Beslut om remiss.

område för biologisk mångfald, särskilt avseende sammanhållna barrskogsområden och variationsrik ådellövskog.

Enligt stadens reglemente har stadsbyggnadsnämnden till uppgift att fatta beslut om att bilda naturreservat och miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för att skötseln sker enligt reservatsföreskrifter och skötselplan. Exploateringsnämnden är i egenskap av markägare initiativtagare och står för investeringskostnaderna.

Tidigare beslut

Enligt "Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm" ska hållbar stadsutveckling eftersträvas genom att stadens grönområden och dess samband utvecklas.

"Stockholms miljöprogram 2011-2015", antagen av kommunfullmäktige 2012, innehåller sex mål samt 29 delmål. Målet om "Hållbar användning av mark och vattenområden" beskriver hur grönska- och vattenområden innehåller många viktiga ekologiska funktioner och stora kvaliteter för rekreation samt att de större naturområdena i Stockholm och i grannkommunerna är viktiga för stockholmarnas friluftsliv.

För det föreslagna reservatsområdet gäller ett flertal detaljplaner med bestämmelser som park, naturmark, vattenområde etc.

Kommunfullmäktige beslutade i budgeten för 2012 att ge exploateringsnämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden bilda naturreservat av Årsta skog och Årsta holmar. Stadsledningskontoret gav i budgeten för 2014 exploateringsnämnden uppdraget att leda arbetet och samarbeta med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden besvarade i december 2012 en skrivelse till nämnden med en bedömning av behovet att begränsa allmänhetens tillgång till Årsta holmar samtidigt som en bro anläggs. Förvaltningens samlade bedömning var, att det utifrån ett artperspektiv är lämpligt med en begränsning av allmänhetens tillgång till holmarna, speciellt under reproduktionsperioden, för att arterna ska kunna fortleva långsiktigt på platsen när en bro anläggs.

Miljö- och hälsoskydds nämnden besvarade i maj 2013 en motion gällande byggandet av en bro till Årsta holmar. Förvaltningen anförde att Årsta holmar har så höga naturvärden att besöksstrycket måste anpassas genom att begränsa besök till delar av holmarna eller delar av året.

Trafikkontoret fick i budgeten för 2013 i uppdrag att bygga en gångbro till Årsta holmar. I budgeten för 2014 ges exploaterings- och trafikkontoren i uppdrag att under våren och sommaren tillsammans intensifiera anläggandet av gångbron och gå in i projekterings slutskede.

Trafik- och renhållningsnämnden fattade 2013-11-10 inriktningsbeslut att bygga en gångbro till Årsta holmar för att öka tillgängligheten. Kontoret föreslog en 180 meter lång, enkel träbro på befintliga fundament med konsoler på gamla järnvägsbrons östra sida med ca 3-4 m fri höjd för mindre fritidsbåtar.

Förslag

Kontoren har gemensamt tagit fram ett förslag till naturreservat för Årsta Skog och Årsta holmar, se figur nedan och i bilaga. Samrådshandlingen utgörs av beslutskarta med gränser (bilaga 1) och beslutshandling med beskrivning av reservatet, syfte och föreskrifter (bilaga 2). Till samrådet hör även skötselplan (bilaga 3) samt en ekonomisk kalkyl (bilaga 4). Reservatet föreslås få namnet Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat.

Översikt Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat

Förslaget ska remitteras till alla markägare, andra innehavare av särskild rätt samt berörda statliga, regionala och kommunala instanser och föreningar. Allmänt samrådsmöte kommer att anordnas och förslaget ställas ut i tekniska nämndhuset, lokalt och på

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till naturreservat. Beslut om remiss.

stadens webbplats. Särskilt samrådsmöte kommer att hållas med länsstyrelsen och berörda kommuner.

De delar av ett naturreservatsbeslut som får rättsverkan är syfte, avgränsning och föreskrifter. Dessutom ska en skötselplan fastställas av kommunfullmäktige vid inrättandet av reservatet.

Syfte

Årsta Skog föreslås skyddas som naturreservat för att skydda och för friluftsliv och rekreation utveckla ett stadsnära naturområde med upplevelsevärden i form av t ex skogskänsla, vattenkontakt och sammanbindande funktion mellan stadsdelar. Syftet är även att skydda och stärka områdets funktion för den biologiska mångfalden, som kärnområde för växter och djur, särskilt avseende sammanhållna barrskogsområden med grova gamla tallar, variationsrik ädellövskog, naturstränder och skyddsvärda arter. Ett skydd genom naturreservat syftar även till att skydda och främja kulturhistoriska spår i landskapet.

Årsta holmar föreslås skyddas som naturreservat för att skydda och bevara för Stockholm unika stadsnära skärgårdsöar med ett rikt natur- och kulturlandskap, skydda och för biologisk mångfald stärka värdefulla biologiska värden som gungfly, stränder, våtmarker, kulturlandskap samt öarnas rika växt- och djurliv, värna en skyddad livsmiljö för störningskänsliga växt- och djurarter, skydda och bevara upplevelsekvalliteter knutna till en unik natur- och kulturmiljö. Syftet är även att bevara och stärka möjligheterna till varsamma besök på öarna.

Avgränsning

Två områden föreslås tillsammans utgöra Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat. Årsta skog som avgränsas geografiskt i väster av stambanan, i söder av bebyggelsen i Årsta fram till och med Skanskvarns skola i öster, samt strandlinjen och en mindre av vattenområdet i Årstaviken som utgör en naturlig gräns i norr. Årsta holmar inklusive vattenområdet närmast stranden ingår i sin helhet utom den privatägda fastigheten Årsta holmar 1. Marken inom det föreslagna reservatet ägs av Stockholms stad.

Avgränsningen av naturreservatet (se beslutskarta i bilaga 1) har gjorts med utgångspunkt i områdets befintliga och potentiella värden. Därutöver har en avvägning gjorts mot andra intressen, som framtida exploatering.

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till
naturreservat. Beslut om rimlss.

I västra delen av Årsta Skog ansluter gränsen till Östra Årstabron. Naturreservatets södra gräns löper utmed bebyggelsen i Årsta. I öster viker gränsen av norrut i höjd med Skanskvarns skola. Gränsen i vattnet norr om Årsta Skog samt runt Årsta holmar föreslås gå 25 meter ut från strandlinjen. Reservatet har sex huvudsakliga entréer: vid Östra Årstabron, vid Svärdlångsvägen, vid Årstaliden, vid Sköntorpsvägen, vid Skanskvarns skola i öster samt vid den kommande broförbindelsen till Årsta holmar.

Avvägningen mellan natur-, friluft- och exploateringsintressen har inte gjorts för området öster om föreslagen reservatsgräns vid Skanskvarns skola mellan Årsta Skog och Nackareservatet (Hammarbyskogen). Avvägningen bör anstå till det kommande programarbetet för Söderstaden etapp Gullmarsplan. Kontakten med Hammarbyskogen, Nackareservatet och Tyrestakilen är en förbindelselänk för både biologiska värden och rekreation. I området mellan Skanskvarns skola och Johanneshovsbron finns höga naturvärden knutna till äldre tallar och ädellövsskog. Fortsatt stadsomvandling öster om Årsta Skog och reservatsgränsen behöver beakta funktioner som gröna förbindelser för biologisk spridning och för friluftsliv.

Gränsen runt Årsta holmar har anpassats så att farleden genom Årstaviken ligger utanför reservatet. Gränsen föreslås gå 25 meter ut i vattnet från strandlinjen vid medelvattenstånd. Den privatägda gården på Årsta holmar omfattas inte av reservatet. Till skydd för bäver och häckande fåglar föreslås att det under tiden 1/4 - 31/7 ska vara förbjudet att ankra, landstiga, befara eller beträda nordvästra och södra stranden på Alholmen, Bergholmen och Lillholmen, samt vattenområdet omkring dem, enligt markerat område på beslutskartan. Ett undantag för anvisade stigar och platser ger möjlighet till anpassning till den framtida bronns läge.

Avgränsningen skapar tillsammans med föreskrifterna och skötselplanen förutsättningar för att värdena avseende rekreation, natur och kultur ska kunna bevaras och stärkas så att systema med naturreservatet ska kunna uppnås.

Naturområdet samspelar med bebyggelsen och tillgodoser en god miljö för invånarna i närområdet. Naturreservatsbildningen bevarar långsiktigt områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden och stärker Årsta Skogs och Årsta holmars funktion som del av ett

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till
naturreservat. Beslut om remiss.

ekologiskt kärnområde med biologiska spridningsvägar och ekosystemtjänster.

Föreskrifter

Inom de föreslagna gränserna finns flera verksamheter och anläggningar. Båtklubbar, Årstablicks dansbana, koloniområden, järnvägsbroar, farled av riksintresse, samt befintliga ledningar och tunnlar. Föreskrifterna är utformade så att verksamheter och anläggningar ska kunna fortsätta som tidigare och att det inte ska uppstå konflikt mellan verksamheterna, anläggningarna och föreslagna reservatsföreskrifter.

Utifrån det föreslagna syftet med reservatet har ett förslag till föreskrifter för området tagits fram, se beslutshandling bilaga 2, dels föreskrifter för markägare och andra innehavare av särskild rätt (hyresgäster, arrendatorer, upplåtelseinnehavare, m.fl.) och dels för allmänheten. Föreskrifterna är av två slag:

- Åtgärder som är förbjudna (återfinns under avsnitt A1-6 i förslag till beslut, dispens kan ges om det finns särskilda skäl)
- Åtgärder som är tillåtna efter tillstånd från kommunen (återfinns under avsnitt A7-12 i förslag till beslut, tillstånd prövas mot syftet med reservatet)

Föreskrifterna är utformade för att så långt möjligt inte inskränka allemansrätten eftersom en stor del av syftet är att främja friluftsliv och rekreation. Undantaget från detta är det föreslagna tillträdesförbudet på delar av Årsta holmar under en del av året. Det ges dock möjlighet att genom att markera stigar och platser passera genom området även under tid på året med tillträdesförbud.

Årsta holmars värden hänger till stor del samman med ostördhet. En genomgång av ett urval på holmarna förekommande djur- och växtarter ger vid handen att det, utifrån ett artperspektiv, är lämpligt att begränsa allmänhetens tillgång till Årsta holmar under reproduktionsperioden. Begränsningen är en förutsättning för att vissa arter ska kunna fortleva långsiktigt på holmarna och aktualiseras av den ökade tillgängligheten och tillströmningen av besökande som följer genom den planerade broförbindelsen.

Årsta Skog och Årsta holmar är i detaljplan utlagda som park eller natur vilket innebär att allemansrätten i områdena också är begränsad av stadens trafik- och ordningsföreskrifter. Det innebär att cykling endast är tillåten där så anges särskilt med påbudsskytt.

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till
naturreservat. Beslut om renliss.

Exempel på ytterligare inskränkningar som föreslås (återfinns under avsnitt C1-C7 i förslag till beslut) är förbud mot eldning annat än på iordningställda grillplatser eller medhavd grill och att hundar ska hållas i koppel, förutom inom hundrastområde.

Inga särskilda föreskrifter föreslås för vattenmiljön utöver vad som föreslås regleras i och med djurskyddsområdet (ankrings- och besöksförbud) och i gällande lagstiftning för strandskydd och vattenverksamhet.

Hela Årstaskogen är idag hundrastområde där okopplad hund är tillåten. Föreslagna föreskrifter innebär att hund ska hållas koppelad utom inom markerat hundrastområde.

Mindre anläggningar som är förenliga med syftet kan prövas mot tillstånd. Planerade åtgärder enligt skötselplanen, som t.ex. skyltning och utmärkning av reservatet kräver inte tillstånd.

Det är Stadsbyggnadsnämnden som behandlar ansökningar om tillstånd eller dispens från föreskrifterna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet.

Skötselplan

I ett naturreservatsbeslut ingår en skötselplan, bilaga 3. Den ger en beskrivning av områdets bevarandevärden och anger mål och åtgärdsförslag i linje med reservatets syfte. Skötselplanen förvaltar områdets rekreations-, natur- och kulturvärden i linje med reservatets syfte.

I skötselplanen för Årstaskogen – Årsta holmar finns generella skötselplanvisningar för nio olika naturtyper och mer detaljerade anvisningar för olika delområden. Det finns också skötselplanvisningar för anordningar för rekreation samt för fornlämnningar. Till skötselplanen hör en skötselkarta där de olika delområdena framgår.

Det är respektive stadsdelsnämnd som ansvarar för skötseln av reservatet i enlighet med föreskrifter och skötselplan.

Ekonomi

Med inrättande av naturreservat följer kostnader för inmätning, utmärkning, information och tillsyn. En kostnadsuppskattning

Årsta Skog och Årsta holmar, förslag till naturreservat. Beslut om remiss.

finns redovisad i bilaga 4. Investeringsutgifterna åligger exploateringsnämnden och uppskattas till cirka 1,4 mkr.

De uppskattade kostnaderna för driften enligt skötselplanen uppgår till ca 1,35 mkr per år för Årsta Skog och 0,2 mkr per år för Årsta holmar. Driftkostnaderna åligger Enskede-Årsta-Vantör respektive Södermalm stadsdelsnämnder. Tillsynen åligger miljö- och hälsoskydds nämnden men kostnaden belastar exploateringsnämndens budget.

Fortsatt process och tidplan

Efter samråd kommer förslaget bearbetas utifrån inkomna synpunkter. Det reviderade förslaget ska sedan godkännas i nämnderna och beslutas av kommunfullmäktige.

Beroende på omfattningen av inkommande synpunkter och behovet att revidera förslaget, kan ett beslut om inrättande av reservatet fattas i kommunfullmäktige tidigast tre till sex månader efter samrådets slut.

Måluppfyllelse

Enligt "Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholms" ska hållbar stadsutveckling eftersträvas genom att stadens grönområden och dess samband utvecklas. Förslaget att inrätta naturreservat uppfyller målen om god tillgång till attraktiva parker och grönområden samt att värna och utveckla stadens ekologiska infrastruktur.

Förslaget till naturreservat är i enlighet med Stockholms stads miljöprogram 2012-2014. Förslaget uppfyller tre av delmålen under huvudmålet "Hållbar användning av mark och vatten":

- att mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas,
- att grön- och vattenområden som är särskilt attraktiva för rekreation ska stärkas och utvecklas samt
- att skötseln av grön- och vattenområden ska stärka biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

I budgeten för 2014 betonas värdet av grönområden av hög kvalitet. Även som miljonstad ska Stockholm erbjuda parker och grönområden för rekreation. Stockholms gröna oaser ska bevaras.

Förvaltningarnas förslag

Kontoren föreslår att exploateringsnämnden, miljö- och hälso-
skyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden beslutar att skicka
ut förslaget till naturreservat med tillhörande skötselplan på re-
miss till markägare och innehavare av annan särskild rätt, stat-
liga, regionala och kommunala instanser och föreningar.
Kontoren föreslår att samråd hålls för dialog med allmänheten.
Förslaget presenteras i Tekniska nämndhuset, lokalt och på
stadens webbplats.

Slut

Bilagor

1. Beslutskarta Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat
2. Beslutshandling Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat
3. Skötselplan
4. Ekonomisk kalkyl

